

De Haagse
samenwerkende fotografen
van AmFo en HAFV

Magazine
www.dehaagse.nl
info@dehaagse.nl

Later dan verwacht

Het was de bedoeling deze editie van het Magazine kort na de Algemene ledenvergadering te laten verschijnen. Dit is later geworden omdat het van belang werd geacht bepaalde ontwikkelingen en een aantal aanpassingen van het programma nog in dit Magazine op te nemen.

Van **Rob van Kleef** zijn weer de vaste rubrieken “Uitspraken van (beroemde) fotografen” en “Expositie” opgenomen. Deze laatste rubriek omvat zeker een aantal interessante exposities.

Robert Huiberts heeft als vanouds de vormgeving weer voor zijn rekening genomen.

Tot slot

Bij de samenstelling van de dit magazine kwam ik tot de conclusie dat er binnen De Haagse ook sprake is van een aantal positieve ontwikkelingen en dat stemt tot voldoening. Een positieve instelling kan immers nooit kwaad.
Ruud de Goeijen

Toekomstvisie

Tijdens de Algemene Ledenvergadering van 21 februari is gesproken over de toekomst van de club.

Van **Marcel van der Looij** werd hiervoor een notitie ontvangen waarin hij aangeeft zich zorgen te maken over het voortbestaan van de club. Als redenen hiervoor geeft hij onder meer aan dat de aanwas van nieuwe leden achterblijft en de gemiddelde leeftijd er niet bepaald jonger op wordt. Het leden aantal geeft voorts een dalende tendens te zien waardoor er ook problemen kunnen ontstaan die een gezond voortbestaan in gevaar kunnen brengen. Na de nodige discussie is een commissie gevormd die zal trachten een toekomstvisie te ontwikkelen. Naast **Marcel van der Looij** hebben hierin zitting **Xander Barents**, **Mirjam Rosa Muiderman**, **Rob Hofschreuder** en namens het bestuur **Marja Verbaan**.

Programma 2017-2018

wo	28	maart	2018	Werkgroep Zwart-Wit
wo	4	april	2018	Bespreking eigen werk (Maarten/Wil)
di	10	april	2018	Werkgroep Beeldspraak
wo	11	april	2018	Doe-avond (Photoshop/Lightroom)
wo	18	april	2018	Een of twee leden tonen hun werk
wo	25	april	2018	Werkgroep Zwart-Wit
wo	2	mei	2018	Bespreking eigen werk (Marja/Jac)
di	8	mei	2018	Werkgroep Beeldspraak
wo	9	mei	2018	Doe-avond
wo	16	mei	2018	Gast spreker Roel van Dorsten)
wo	23	mei	2018	Werkgroep Zwart-Wit
wo	30	mei	2018	AV-avond en afsluiting seizoen
wo	13	juni	2018	Zomerclubavond naar Delft
wo	11	juli	2018	Zomerclubavond E-lijn naar Rotterdam
wo	8	augustus	2018	Zomerclubavond
Note				
De werkgroep Beeldspraak kent een vaste samenstelling				

In dit nummer

Later dan verwacht.....	1
Toekomstvisie.....	1
Verbetering besprekingen eigenwerk.....	2
Jaarwedstrijd met als thema “Bellen”.....	2
Nieuw thema jaarwedstrijd 2019.....	4
Gast spreker Roel van Dorsten op 16 mei a.s.	4
Photoshop en Lightroom	4
Twee leden tonen hun werk.....	5
Op stap met de Haagse	5
25 jaar lid	5
Beeldspraakgroep.....	6
Uitspraken van fotografen.....	6
Exposities.....	6
Hans Aarsman analyseert.....	7
De Haagse Info	8

Verbetering besprekingen eigen werk

Zoals bekend wordt sedert eind 2016 gepoogd kwalitatieve verbeteringen van deze besprekingen tot stand te brengen. Bij een evaluatie in november van het afgelopen jaar was de conclusie dat we er nog niet bepaald waren en dat er sprake is van een leerproces. Voorzichtig kan nu worden geconcludeerd

dat er een goede ontwikkeling gaande is met name ook door de interactieve manier waarop de zaal bij het bespreken wordt betrokken. Een goede leerschool hierbij is de wijze waarop **Herman Schartman** en **Marcel van der Looij** deze besprekingen vorm geven.

Jaarwedstrijd met als thema "Bellen"

Op 21 januari vond onze jaarlijkse wedstrijd met het verplichte thema plaats. **Susanne Middelberg** was gevraagd de beoordeling voor haar rekening te nemen. De 1e prijs was voor **Wil Vrancken** met een serie tot oorbellen getransformeerde (koe)bellen waarbij een afbeelding van een oor als achtergrond is gebruikt. Grafisch en esthetisch mooi weer gegeven waarbij ook de eenvoud in kleur werd gewaardeerd.

Ruud de Goeijen ontving de 2e prijs met een serie fietsbellen. Simpel qua beeld maar consequent en sterk in compositie. Het verwerende uiterlijk versterkt de serie.

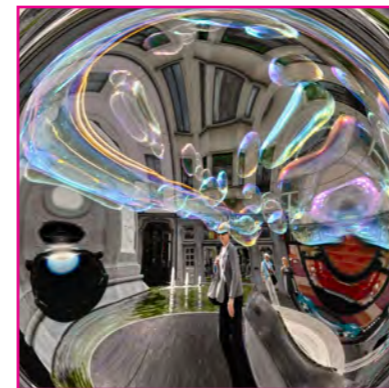

Jac Mostert ontving een 3e prijs met een drietal foto's waarop fraai uitgedoste mannen met een bel in de hand zijn afgebeeld. Als bekend heeft hij een voorliefde voor processies en schuttersfeesten en dergelijke. Een prima serie waarbij de

afbeeldingen elkaar versterken. Wel was het oordeel dat de volgorde anders moest waardoor het boekensteunen effect ontstaat.

Een eervolle vermelding was er voor **Paul Korving** met een serie waarop bellen werden geblazen. Het sterke en aparte beeld werd verkregen doordat tijdens de bewerking in Photoshop een verkeerd filter is gebruikt. Meer diversiteit werd als wenselijk geoordeeld.

De prijswinnaars ontvingen een oorkonde en een enveloppe met inhoud met uitzondering van **Wil Vrancken** omdat zij die avond niet aanwezig kon zijn.

Voorafgaande aan de Algemene Ledenvergadering van 17 januari werd haar de **Jop Mansvelt** wisseltrofee overhandigd en voornoemde oorkonde en enveloppe.

• Robert Huiberts

Nieuw thema jaarwedstrijd 2019

Het nieuwe thema voor onze volgende jaarwedstrijd is "Boekomslag". Ongetwijfeld een boeiend onderwerp waar wellicht goed over nagedacht moet worden. Het gaat immers om een serie van drie stuks. Als mogelijkheid werd genoemd dit te doen in de vorm van een trilogie. Maar iedereen is natuurlijk vrij hier een eigen invulling aan te geven. Wacht in ieder geval niet tot het laatste moment hier mee aan de slag te gaan. Ga de uitdaging tijdig aan.

Gast spreker Roel van Dorsten op 16 mei a.s.

Onze laatste gast spreker dit seizoen is Roel van Dorsten. Hij is industrieel- en bedrijfsfotograaf.

Zijn belangrijkste opdrachtgevers zitten in de energiesector en zijn vak is zijn passie. Momenteel werkt hij aan een project over hoogspanningsmasten.

Photoshop en Lightroom

De doeavond van 11 april wordt ingeruimd voor bovengenoemde bewerkingsprogramma's.

Xander Barents en **Johan van de Broek** nemen deze avond voor hun rekening waar het primair ook zal om vragen vanuit de leden. Mochten er vragen of problemen zijn met deze programma's, geef dat dan aan en bij voorkeur op een van de clubavonden hieraan voorafgaand. Stel dus je vragen !

• Mirjam Rosa Muiderman

Twee leden tonen hun werk

Het is inmiddels min of meer een traditie geworden om ieder seizoen twee leden te vragen om iets van hun werk te laten zien. **Eric Verburg** en **Luut Mol Lous** doen dit op 18 april a.s. We zijn benieuwd naar het werk van Eric. Luut werk veelal met een technische camera en imposant is zijn werk dat hij hiermee maakt. Toon je belangstelling voor het werk van je medeclubgenoten.

• Luut Mol Lous

Op stap met De Haagse

Van 10/5 t/m 13/5 wordt weer het Fotofestival aan de Maas gehouden. Wie gaat er op zaterdag 12 mei a.s. mee hier naar toe. Het festival is gemakkelijk te bereiken met de E-lijn vanaf Den Haag CS. Graag aanmelden uiterlijk 1 mei a.s. op een van de clubavonden. Per e-mail kan natuurlijk ook. (ruuddegoeijen@ziggo.nl). Bij voldoende deelname kunnen we in overleg met elkaar afspreken hoe laat we gaan e.d.

25 jaar lid

Peter Melet was onlangs 25 jaar lid van AmFo/De Haagse. Tijdens de Algemene ledenvergadering werd hier bij stil gestaan en ontving hij een certificaat.

• Robert Huiberts

Beeldspraakgroep

Sinds de zomer van 2017 functioneert de Beeldspraakgroep met een vaste bezetting. De leden fungeren afwisselend als moderator van een avond. Telkens wordt in eerste instantie van ieder lid een foto besproken met als doel te achterhalen wat iedereen in de foto ziet en welk beeld en gevoelens dit oproept. Voor de maker is het interessant te weten hoe de beweegredenen om een bepaalde foto te maken bij de beschouwers is overgekomen.

• Marcel van der Looij

Uitspraken van (beroemde) fotografen

‘Welke mijn beste foto is? De foto die ik morgen maak’

Imogen Cunningham, bekend van vooral haar botanische fotografie. Leuk, de meningen van beroemde fotografen. Maar wat heb je eraan in de praktijk? Je hoeft jezelf er natuurlijk niets van aan te trekken, maar nadenken over je eigen foto's is nooit verkeerd. Vraag jezelf eens af: waarom heb ik dat zo gedaan? En hoe kan ik de volgende foto's beter maken? Ga dichterbij, raak betrokken en laat je eigen karakter zien in je foto's. Want, zoals Cunningham zei, de foto die je morgen maakt is de beste. En daarna die van overmorgen.

‘Mijn portretten zeggen meer over mij dan over de mensen die ik fotografeer’, Richard Avedon, beroemd mode- en portretfotograaf

‘Als je thuis blijft zitten, dan gebeurt er niets’

Elliot Erwitt, Joods-Amerikaanse fotograaf (1928)

• Rob van Kleef

Exposities

De Haagse in het Westeindeziekenhuis

Wij exposeren nog tot eind maart in dit ziekenhuis. Er is werk te zien van **Mirjam Rosa Muiderman, Marleen Vos, Wil Vrancken, Ruud de Goeijen, Maarten de Haas, Robert Huiberts, Rob van Kleef, Paul Korving, Marcel van der Looij, Wieger Ram en Jan Smit.**

Nederlands Fotomuseum Rotterdam

De collectie belicht door **Charlotte Dumas** – tot 9 december 2018. Voor de vijfde editie van de tentoonstellingsreeks De collectie belicht door... heeft het Nederlands Fotomuseum fotografe Charlotte Dumas als gastcurator uitgenodigd om een persoonlijke keuze te maken uit de rijke museumcollectie. Dumas heeft vijftien foto's geselecteerd die haar inspireren of aan het hart gaan. Net als in haar eigen werk spreekt ook uit deze selectie haar empathie voor dieren en kinderen. Daarbij loopt het thema water als een rode draad door de selectie. Er zijn onder andere foto's van **Martien Coppens, Ed van der Elsen, Cas Oorthuys en Richard Tepe** te zien. Met een persoonlijke toelichting bij iedere foto zet deze intieme tentoonstelling de collectie in een ander licht en krijgt het publiek tegelijkertijd een scherp beeld van wat Dumas drijft als fotograaf.

Fotomuseum Den Haag

Life in cities - Michael Wolf – t/m 22 april 2018

Een persoon achter een beslagen ruit wendt het hoofd af en sluit de ogen in een poging de lens van de fotograaf te ontwijken. De metroreiziger staat klem tussen de andere forenzen en kan geen kant op wanneer fotograaf Michael Wolf aan de andere zijde van het raam zijn camera op hem richt. Gedurende de jaren 2010 - 2013 keert Wolf telkens terug naar hetzelfde perron in Tokyo. Hij wacht daar als een jager op zijn prooi. Dit resulteert in Tokyo Compression, wellicht zijn beroemdste fotoserie waarin hij de onderwerpen privacy en voyeurisme tot in detail onderzoekt. In de dichtbevolkte wereldsteden waar Michael Wolf werkt, zijn deze thema's onvermijdelijk. Het Fotomuseum Den Haag toont een groot overzicht van Wolfs werk, vanaf zijn vroegste jaren als documentairefotograaf tot en met zijn recentere series Architecture of Density (2003 - 2014) en Transparent City (2006).

Jan Banning - verwacht van 5 mei t/m 2 september 2018

Fotomuseum Den Haag toont deze zomer het eerste oeuvre overzicht van de Nederlandse kunstenaar-fotograaf Jan Banning (1954). Hij studeerde Sociale en Economische Geschiedenis voordat hij begon met fotograferen. De invloed van die studie zien we terug in zijn werk. Banning scheidt met zijn foto's een beeld van de sociaal-politieke omstandigheden in verschillende landen. Hij reist de hele wereld over om abstracte begrippen als de staatsmacht en de consequenties van oorlog te visualiseren. Een van zijn bekendste series is Troostmeisjes (2010), een reeks portretten van Indonesische vrouwen die tijdens de Tweede Wereldoorlog door het Japanse leger werden gedwongen als seks slaaf te werken. Voor Bureaucraties (2003-2007) fotografeerde hij ambtenaren in acht landen wereldwijd. Het Fotomuseum Den Haag toont Bannings belangrijkste werken vanaf de jaren 80 tot heden. Bovendien presenteert het museum twee nooit eerder getoonde series: The Sweating Subject (2016) waarin Jan Banning zichzelf – heftig zweetend – temidden van Ghanese hofhoudingen vastlegt, en The Green Zone, een indringende serie over de al ruim veertig jaar verlaten gedemilitariseerde zone op Cyprus.

Duizend woorden zeggen meer dan deze foto's - t/m 2 september 2018

In menige broekzak is tegenwoordig een smartphone met hierin opgeslagen een verborgen archief aan afbeeldingen te vinden. Voor zijn project Duizend woorden zeggen meer dan deze foto's gaat **Steven de Kok** in de smartphones van zijn vrienden en familie op zoek naar de meest nietszeggende afbeeldingen – het soort dat zelden nog door iemand wordt bekeken, ook niet door de makers zelf. Tussen alle vakantiefoto's, foto's van katten en selfies zitten soms beelden die bij hem allerlei vragen oproepen. De Kok stelt er echter steeds maar één: waarom heb je deze foto gemaakt? De onderwerpen die Steven de Kok fotografeert zijn doorgaans droog en alledaags. De Koks foto's gaan echter nooit over voorwerpen of gebeurtenissen als zodanig, maar over de manier waarop deze banale dingen in beeld zijn gebracht en iets zeggen over de maatschappij. Daarnaast is de rol van fotografie in onze huidige samenleving een centraal thema in zijn werk.

Museon Den Haag

The National Geographic Photo Ark van fotograaf

Joel Sartore t/m 10 juni 2018 Sartore legt dieren vast als ambassadeurs voor het behoud van biodiversiteit. Het is een ontroerend en visueel krachtig project met studioportretten van dieren, dat zich richt op de fotografie van bedreigde soorten. Sartore fotografeert elke diersoort tegen een zwarte of witte achtergrond. Zo krijgen ze allemaal evenveel gewicht, van een nietig kikkertje tot een machtige olifant. De fotograaf wil met Photo Ark mensen inspireren om deze dieren te beschermen. Joel Sartore heeft als doel alle ruim 12.000 soorten, die tegenwoordig vooral nog in dierentuinen en aquaria leven, te fotograferen. Na ruim twaalf jaar heeft hij al meer dan 7.000 portretten gemaakt. Sartore: “De Photo Ark is geboren uit wanhoop om de wereldwijde achteruitgang van de biodiversiteit tot stilstand te brengen of op zijn minst te vertragen.” De fotograaf heeft om deze fotocollectie tot stand te brengen in meer dan 250 dierentuinen, aquaria en dierenopvangcentra wereldwijd gewerkt.

The National Geographic Photo Ark belicht meer dan 60 van Sartore's meest aangrijpende en ontroerende portretfoto's op groot formaat en geeft de bezoekers de unieke gelegenheid om oog in oog te staan met deze bedreigde dieren. Aanvullend op de getoonde foto's worden er ruim 5000 foto's geprojecteerd. Sartore heeft op bijna elk continent gefotografeerd en benadrukt de veranderende omgeving van dieren, het verdwijnen van leefgebieden en soorten die intensief worden bejaagd en het ten prooi vallen aan illegale handel van deze dieren. Als reactie op dit voortdurende verlies is Sartore het project Photo Ark begonnen.

Museum Swaensteyn Voorburg

Henk Oevering met “Verstilde observaties” t/m 19 mei 2018

Het werk van Henk is tot 19 mei te zien in Museum Swaensteyn in Voorburg. Een mooie gelegenheid om ook eens kennis te maken met dit kleinschalige museum.

Hans Aarsman analyseert

Sinds 2004 heeft Hans Aarsman een wekelijks rubriek in de Volkskrant waarin hij persfoto's analyseert als een detective. Ik lees zijn rubriek met plezier; hij leert je te kijken en ik zou zijn methode de 'fileermethode' noemen. Zijn inspiratiebron vormen de verhalen van good old Sherlock Holmes. Zijn manier van omgang met data, het zolang mogelijk uitstellen van het formuleren van een theorie. Denk bij je onderzoek niet aan de dader, probeer een scenario te bedenken van wat is er voorgevallen. Een theorie vorm je als je aan een ander vertelt wat je denkt dat er is gebeurd. Of je dat nou opschrijft voor de krant, je vertelt het op een podium, je vertelt het aan een vriend. Verplaats je in de mensen waarnaar je kijkt. Staan ze er al lang, is het koud, kwamen ze toevallig langs, was het opzet? Zodra je je in mensen verplaatst opent de wereld zich. En niet alleen op foto's. Drie boeken zijn er van hem uitgekomen. Over zijn methode: De fotodetective. Ik zie, ik zie en wat jij niet ziet zijn bundelingen van zijn rubriek in de Volkskrant. Een mooi voorbeeld is het verhaal over de pizzadozen 'Gezond doen, Pizza voor de Republikeinen in het Capitool, Washington 8 februari 2018, verschenen in de Volkskrant van 15 februari 2018. Ontdek zijn Sherlock Holmes-aanpak verder op <https://www.volkskrant.nl/kijkverder/2014/AarsmanCollectie/index.html> https://nl.wikipedia.org/wiki/Hans_Aarsman

De Haagse Info

Clubavonden

De clubavonden worden gehouden op de woensdagavonden van de maanden september t/m mei.

Zie het programma-overzicht op de website of in dit magazine. De avonden worden gehouden in de clubruimte in de Wapserveenstraat 507 (op de hoek van de Hoogeveenlaan) in Den Haag.

Druk op de bel Fotoclub links van het ijzeren hekwerk. De avonden beginnen om 20.00 uur en eindigen om ca. 22.30 uur.

Studio

Een deel van de grote zaal in de clubruimte is ingericht voor gebruik als studio.

Er hangen achtergrondrollen. Aan het gebruik hiervan zijn kosten verbonden. Leden hebben de mogelijkheid om van de studio gebruik te maken. Na telefonische reservering kunnen de sleutels worden opgehaald bij:

Johan v/d Broek, 06 12 74 12 55 - Dedemsvaartweg 396A

De sleutels dient u na afloop van een fotosessie terug te brengen naar het ophaaladres.

Als voor de eerste keer van de studio gebruik wordt gemaakt, zal men door Johan in de clubruimte begeleid worden.

Passe-partout karton

In de clubruimte zijn vellen passe-partout karton van ca. 2 mm dikte verkrijgbaar (81,3x101,6 cm).

Uit zo'n vel kunnen 4 passe-partouts van 40x50 cm worden gesneden. Een vel kost **EURO 5,00**.

Betaling op NL52INGB0000149725, t.n.v. AmFo Fotogroep KPN.

Fotodozen zuurvrij karton, afm. 40 x 50 x 3 cm.

In de clubruimte zijn fotodozen verkrijgbaar van zuurvrij karton (40 x 50 x 3 cm). In zo'n doos passen minimaal 8 passepartouts. Een doos kost **EURO 3,50**.

Betaling op NL52INGB0000149725, t.n.v. AmFo Fotogroep KPN.

AmFo, informatie en adressen

Voorzitter

Gerrit Valkenwoud

Secretaris

Paul Korving

T 06 22 33 74 82

E-mail: pauledwin@xs4all.nl

Penningmeester

Henk Steensma

E-mail: henk.steensma@hetnet.com

Lid

Carin de Vos

Ledenadministratie

Ruud de Goeijen

Wrightlaan 66

2497 CM Den Haag

T 070 398 92 33

E-mail: ruuddegoeijen@ziggo.nl

Aanmeldingen, opzeggingen (uiterlijk een maand voor het verstrijken van het kalenderjaar) en adreswijzigingen (ook van het kantooradres) dienen aan hem te worden doorgegeven.

Contributie Amfo

47,50 euro per jaar, inclusief lidmaatschap van de Fotobond.

Betalingen op NL52INGB0000149725, t.n.v. AmFo Fotogroep KPN.

HAFV, informatie en adressen

Voorzitter

Maarten de Haas

T 070 325 78 20

E-mail: maarten@dehaasvanulden.demon.nl

Secretaris

Ruud de Goeijen

T 070 398 92 33

E-mail: ruuddegoeijen@ziggo.nl

Penningmeester

Marja Verbaan

T 070-3211094

e-mail verbaan2@xs4all.nl

Lid

Johan van den Broek

Contributie HAFV

47,50 euro per jaar, inclusief lidmaatschap van de Fotobond.

Betalingen op NL93INGB0000106695, t.n.v. Penningmeester Haagsche AFV te Den Haag.

Secretariaat van De Haagse

Ruud de Goeijen

Wrightlaan 66

2497 CM Den Haag

E-mail: ruuddegoeijen@ziggo.nl

Reacties en opmerkingen zijn van harte welkom op info@dehaagse.nl of schriftelijk aan het secretariaat van De Haagse.

Afdeling ELF-adressen

Leidse AFV | Wijkvereniging Aktief | Berlagestraat 2 | Leiden

FC '59 | Wijkcentrum St. Olof | St. Olofstraat 21 | Delft

FC Alphoto | Gebouw Herv. Gemeente | Lauraplein 2 | Alphen a.d. Rijn

FLV (Fotokring Leidschendam-Voorburg)

Parochiecentrum De Haard | Molenpad 2a | Leidschendam

Fotowerkgroep Silhouet | Polanenpark 105 | Wassenaar

FG Zoetermeer | Centrum voor Kunst en Cultuur | Osylaan 1 (hoek Leidse Wallen)

D&FC 's-Gravenzande | Bibliotheek | Zandeveldplein 26 | 's-Gravenzande

Redactie Ruud de Goeijen, Rob van Kleef

Vormgeving Robert Huiberts